

Hylkääminen sprintin kiellettyjen kohteiden rikkomuksista

Tausta

Ohjeen taustalla on SM-kilpailuiden ja suurten kilpailuiden vaatimukset. Vaikka Kansainvälisen Suunnistusliiton (IOF) ja Suomen Suunnistusliiton (SSL) säännöt ovat kiellettyjen kohteiden rikkomusten osalta hyvin samanlaiset, ovat tulkinnat olleet erilaisia. Aiemmin SM-kilpailuissa noudatettu tiukan sääntötulkinnan linja ei ollut yhteensopiva IOF:n linjan kanssa, ja kilpailussa usein ollut WRE-status tarkoitti kilpailussa noudatettavan kahta eri tulkintaa eri sarjoille. Tämän ohjeen mukainen linja on yhteensopiva IOF:n kanssa, ja pyrkii määrittelemään rikkomuksen jälkeisen takaisin palaamisen vaatimukset. Tämän toivotaan helpottavan niin järjestäjän kuin kilpailijoidenkin kilpailupäivää.

Lähtökohdan pitäisi olla, että sääntöjen vastainen suoritus tulee hylätä. Ideaalitalanne olisi, että kilpailijat osaisivat suunnistaa kartan perusteella, ja siten pysyä poissa kielletyiltä alueilta. Kilpailijoiden taitotasot vaihtelevat kuitenkin paljon, ja virheitä on aina mahdollista tehdä. Suorituksen pitäisi olla suunnistusta, eikä rikkeiden tai virheiden välttelyä, joten tietty armollisuus on hyväksi. On kuitenkin lajin tulevaisuuden ja kehityksen kannalta tärkeää rangaista sellaisista rikkeistä, jotka aiheuttavat lajille haittaa, tai jotka asettavat kilpailijan itsensä tai jonkin muun osapuolen vaaratilanteeseen.

Sääntöteknisesti ohje pyrkii selventämään SSL:n lajisääntöjen kohtaa 4.62a ja siinä mainittuja lieventäviä asianhaaroja. Kiellettyjä kohteita käsittelevät erikseen sääntökohdat 3.6, 12.345, 12.38, ja sprintin osalta kohta 18.23. Lisäksi sivutaan kohtia 3.24 (epäurheilijamainen käytös), 3.32 ja 3.72 (vahingon tekeminen), sekä 3.73 (itsensä tai muiden vaarantaminen).

Ohje koskee ainoastaan suorituksen aikaisia kiellettyjen kohteiden rikkomuksia, ei muita mahdollisia vahinko- tai vaaratilanteita. Linjaus on maastovalvonnan ja itkumuurin ohjeeksi eikä ota kantaa mahdolliseen järjestäjän virheeseen syynä rikkomukselle. Sitä pohtii erikseen tuomarineuvosto, mikäli asiasta tehdään vastalause. Linjaus ei myöskään ota kantaa siihen, milloin kielletyn alueen nauhaa tulee käyttää, tai muihin maaston järjestelyihin.

Linjaus

1. Palaamisvelvollisuus on kilpailijan mahdollisuus palauttaa itsensä takaisin kilpailuun kielletyn kohteen rikkomuksen tapahduttua. Velvollisuuden täyttääkseen kilpailijan on palattava mahdollisimman lähelle samaa pistettä, josta hän alun perin astui kielletylle alueelle, tai lähti ylittämään tai läpäisemään kiellettyä kohdetta. Palaaminen on tehtävä saman rastivälin aikana kuin itse rikkomus. Palaamisvelvollisuus on suoritettava kohdat 3 ja 4 huomioon ottaen.
2. Kilpailija tulee lähtökohtaisesti hylätä, mikäli hän liikkuu kielletyllä alueella, tai ylittää tai läpäisee kielletyn kohteen siten, että hän saa ajallista hyötyä tai jättää palaamisvelvollisuuden täyttämättä (ks. kohta 1).
3. Kilpailija tulee hylätä, mikäli hän kielletyllä alueella liikkumalla, tai kielletyn kohteen ylittämällä tai läpäisemällä asettaa itsensä tai muun osapuolen vaaratilanteeseen.

4. Kilpailija tulee hylätä, mikäli hänen kielletyllä alueella liikkumisensa, tai kielletyn kohteen ylittämisenä tai läpäisemisensä aiheuttaa haittaa ympäristölle tai suunnistukselle.
5. Kilpailija tulee hylätä, mikäli kielletyllä alueella liikkuminen, tai kielletyn kohteen ylittäminen tai läpäiseminen on tarkoituksellista. Poikkeuksena on kohdan 1 mukaisen palaamisvelvollisuuden täyttäminen, koskien kuitenkin vain alkuperäisen rikkomuksen kohdetta.
6. Kilpailijaa ei hylätä, mikäli hän kielletyllä alueella liikuttuaan, tai kielletyn kohteen ylitettyään tai läpäistyään täyttää palaamisvelvollisuuden (ks. kohta 1), eikä kyse ole kohtien 3–5 mukaisesta tapauksesta.
7. Kilpailijaa ei hylätä, mikäli hän päätyy kielletylle alueelle ilman omaa syytä, onnettomuuden seurauksena, tai väistääkseen vaaratilannetta. Tällaisessa tilanteessa ei ole tavallista palaamisvelvollisuutta, kunhan kilpailija palaa välittömästi takaisin samalle kulkuväylälle, eikä saavuta ajallista hyötyä.

Esimerkkejä

Alla on kuvattuna esimerkkejä tavanomaisista kiellettyjä kohteita koskevista tilanteista. Esimerkit eivät edes yritä kattaa kaikkia tilanteita, mutta havainnollistavat linjauksen tulkintaa. Tilanteita kuvaavissa teksteissä on suluissa numeroita, jotka viittaavat hylkäys- tai hyväksymisperusteena toimiviin kohtiin ohjeessa. Monet asiat, kuten mikä on käytännössä vaaratilanne, tai kuinka lähelle rikkomuksen alkukohtaa on palattava, ovat tulkinnanvaraisia. Maastovalvojan tulee arvioida, onko kilpailija pyrkinyt ohjeiden mukaisesti palaamaan, ja ymmärtää, ettei kilpailijan voi olettaa muistavan reittiään sentin tarkkuudella.

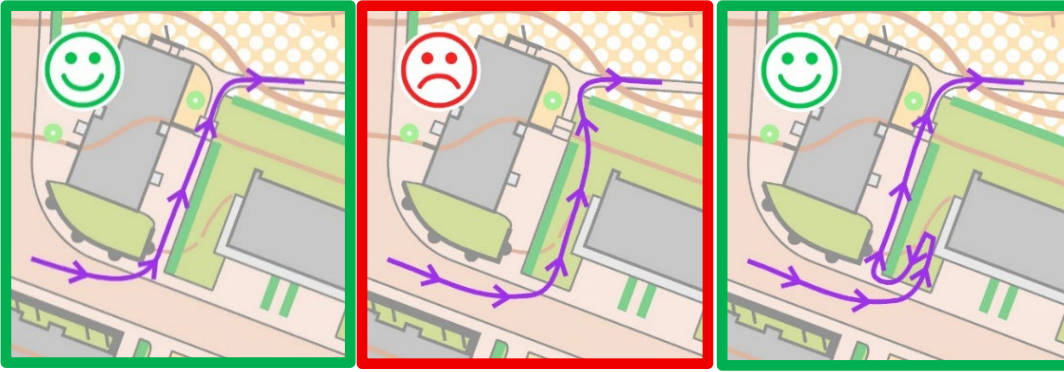
A Palaamisvelvollisuuden perusteet.

Ensimmäisessä kuvassa on tavoitellun mukainen, hyväksytyt juoksureitti.

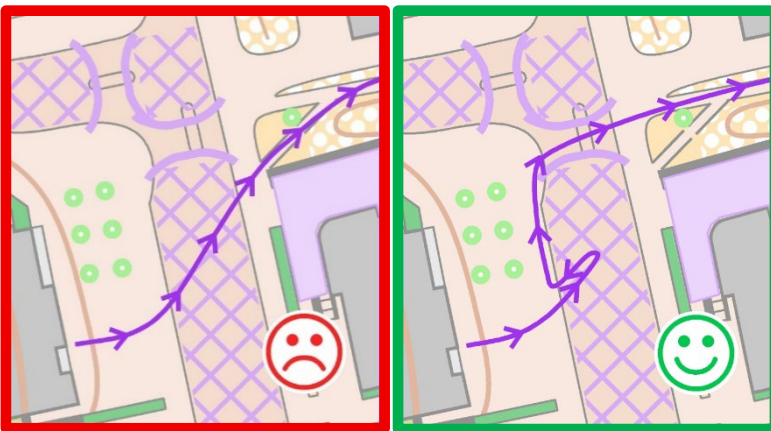
Toisessa kuvassa kilpailija kääntyy vasemmalle vasta pensasaidan jälkeen, ja juoksee tontin läpi tavoitellulle reitille. Kilpailija hylätään (2), koska hän ei täytä palaamisvelvollisuutta.

Kolmannen kuvan kilpailija toimii oikein ja palaa heti sallitulle alueelle (6). Kielletyllä alueella liikkuminen on sananmukaisesti kiellettyä, ja huomattuaan olevansa siellä kilpailijan tulisi pyrkiä sieltä heti pois. Edellytyksenä hyväksytylle suoritukselle on, että rikkomus ei ole tuottanut haittaa (4) tai vaaraa (3).

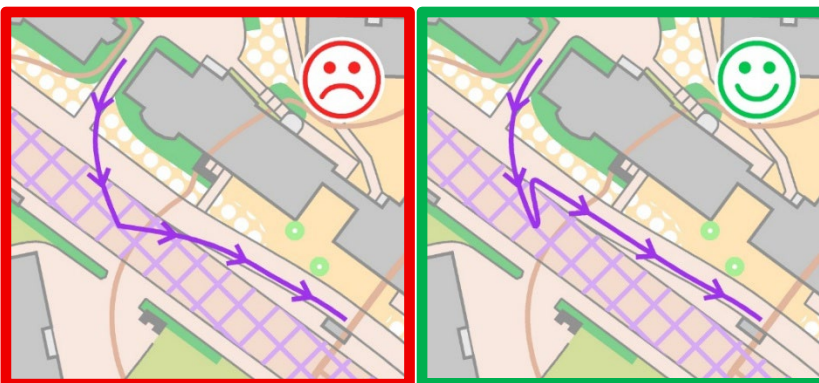
Jos kilpailija on ehtinyt käydä yhdellä tai useammalla rastilla rikkomuksen tehtyään, ja suorittaa palaamisvelvollisuuden vasta tämän jälkeen, on hänen käytävä näillä rasteilla uudestaan. Tilanne on verrattavissa rastin jättämiseen välistä, ja sen jälkeen takaisin palaamiseen.



B Kielletyn tien ylitys. Vasemmalla hylätty suoritus (2). Oikeanpuoleinen suoritus on hyväksytty sillä edellytyksellä, että tiellä liikkuminen ei aiheuta vaaratilannetta (6, 3).

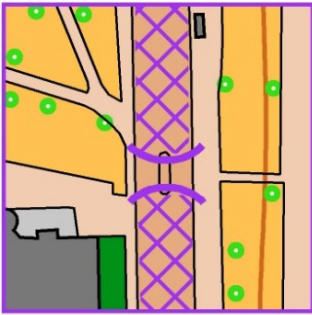


C Viistoon juoksu kielletylle tielle (2). Oikeanpuoleisessa esimerkissä palaamisvelvollisuus on täytetty.

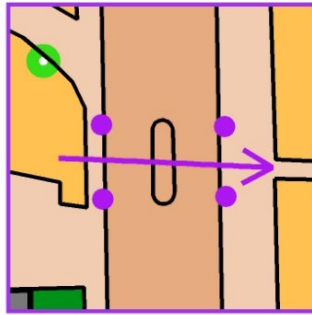


D Tienlytyksessä ylityspaikkaa merkitsevä kartio tai liikenteenohjaustolppa merkitsee kielletyn alueen kulmaa. Ylempissä kuvissa tyypillinen tienlytyspaikan järjestely. Tolpan kierto väärältä puolelta ilman palaamista johtaa hylkäämiseen (2).

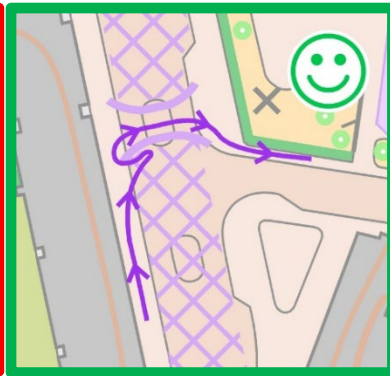
Merkintä kartalla



Kulku maastossa



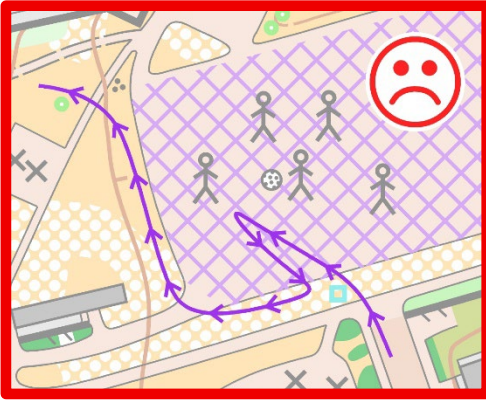
● = tolppa



E Moottoritiellä juokseminen on vaarallista ja kiellettyä jo lajisääntöjen kohdan 3.61c nojalla. Muulla erityisen vilkkaalla autotiellä juokseminen aiheuttaa vaaratilanteen, ja johtaa hylkäämiseen (3). Työmaalla, jolla on käynnissä olevaa raskasta kalustoa, juokseminen voidaan katsoa vaaran aiheuttamiseksi (3). Erityisen korkean kielletyksi merkityn esteen ylittäminen tai erityisen korkealta hyppääminen voidaan myös katsoa itsensä vaarantamiseksi.

F Kielletyn kukkapenkin/istutuksen ylittäminen siten, että kukat vaurioituvat, tai kielletyn aidan ylittäminen siten, että aita vaurioituu, johtaa hylkäämiseen (4). Huom. myös SSL:n lajisääntö 3.32.

G *Kielletyllä* pallokentällä on käynnissä ottelu tai harjoitukset. Siellä suunnistaminen aiheuttaa häiriötä ja siten mainehaittaa suunnistukselle (4). Sellaisen maanomistajan, joka suhtautuu suunnistukseen vihamielisesti, mailla liikkuminen voidaan myös katsoa haitan aiheuttamiseksi suunnistukselle.



H Kilpailija joutuu väistämään huolimattonta pyöräilijää ajoradan puolelle. Tilanteessa ei ole normaalia palaamisvelvollisuutta, vaan välitön palaaminen samalle kulkuväylälle riittää (7). Kilpailija voi toimia samalla tavalla, jos hän törmää jalankulkijaan tai pyöräilijään, tai tulee tönäistyksi, ja siten päätyy ajoradalle.

I Kiellettyä aluetta rajaavan tolpan tai aidan siirtäminen pois tieltä, tai ilmassa kulkevan kielletyn alueen nauhan ylitys, alitus tai pois tieltä nostaminen ovat tekoja, jotka osoittavat kilpailijan tietävän rikkovansa sääntöjä, mutta tekevän niin silti. Teot katsotaan tarkoituksellisiksi ja johtavat hylkäämiseen (5).

J Kilpailijan, joka äkillisesti kiihdyttää vauhtiaan kiinni jäämisen välttämiseksi, katsotaan tekevän rikkomuksen tarkoituksellisesti (5).

K Tarkoituksellinen kilpailunumeron peittäminen rikkomuksen jälkeen on merkki, että rikkeestä ollaan tietoisia, mutta vältellään seuraamuksia. Rikkomus katsotaan tarkoitukselliseksi (5). Huom. myös SSL:n lajisääntö 3.52.